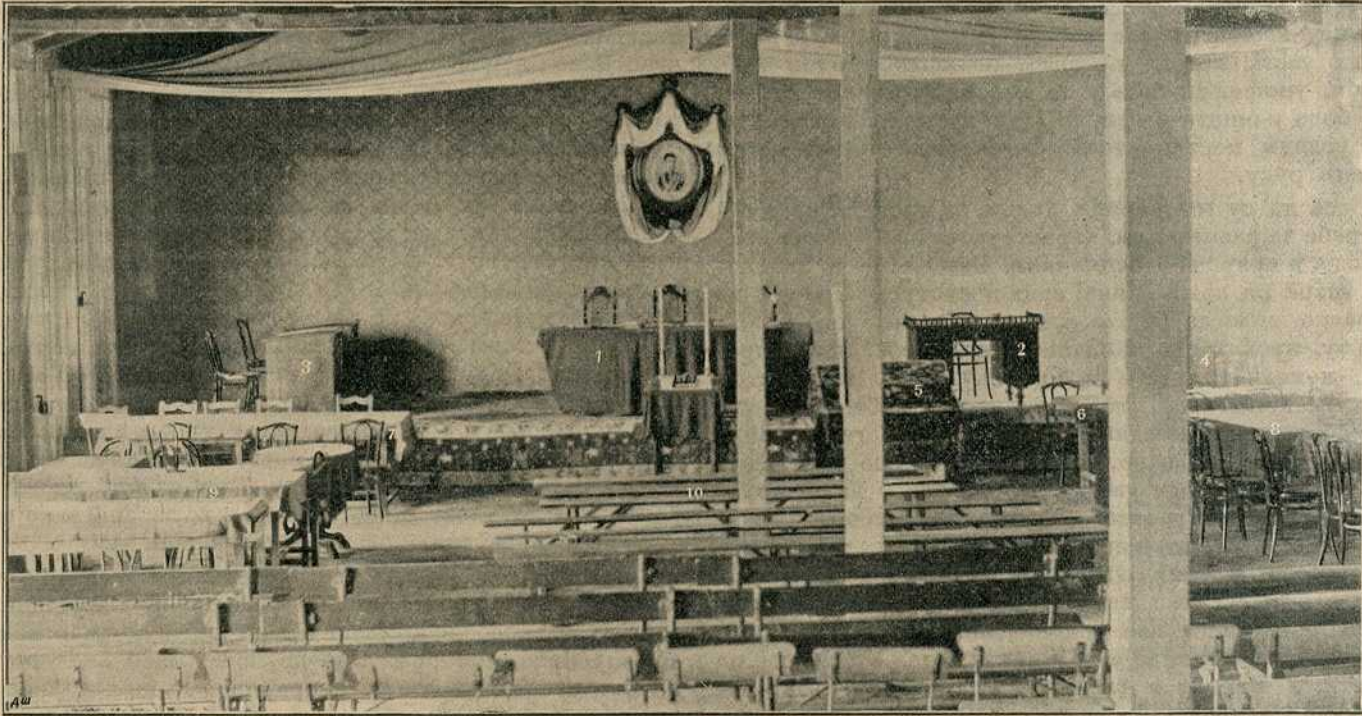

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

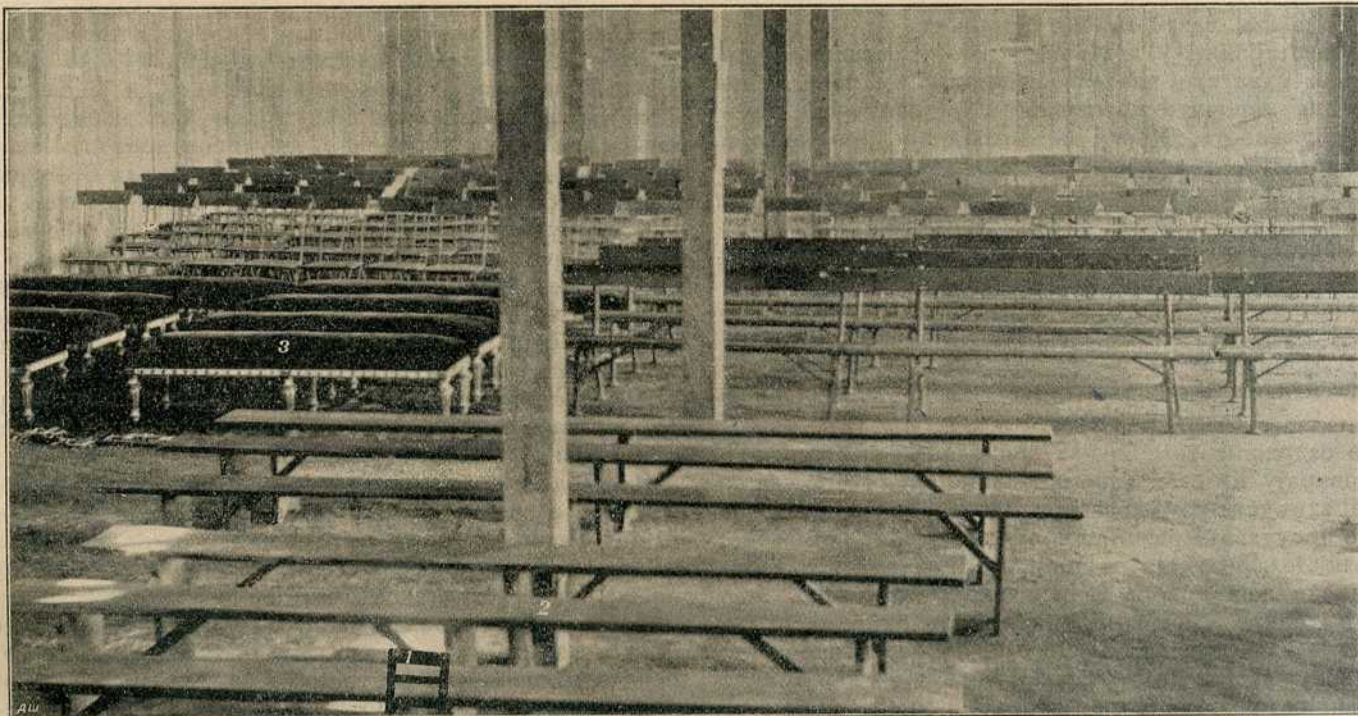
УНУТРАШЊОСТ СУДНИЦЕ ПРЕКОГ СУДА

I. Поглед са седишта на трибину

1. сто за судије; 2. за секретара; 3. стенографи; 4. државни тужиоци; 5. сто, на коме је *Corpus delicti*: одело Његовог Величанства Краља Милана и Његовог ађутанта г. Лукића пуковника (њихове блузе и кржаве кошуље) и револвер којим је атентатор на њих пуцао; 6. и 7. места за браниоце; 8. за стране дописнике; 9. за српске новинаре; 10. седишта за оптужене. Остало се објашњује у слици II.

II. Поглед са трибине на седишта

1. црна столица, на којој атентатор седи; 2. клупе за остале оптужене (6. клупа); и 3. седишта за дипломатију. — Сва су остала места за публику.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ЧОВЕК КАО ЗЛОЧИНАЦ

од М. П. Јовановића.

(НАСТАВАК)

Па да ли је тетовирање скопчано баш с толиким болом, да се мора закључити, кад је оно тако раширено, да су према томе болу они који се тетовирају у опште неосетљиви? Ако је истина — а о томе није сумњати — да је тетовирање често код људи разних занимања не само нижега него и вишега реда, онда се већ из самог тога да извести, да бол при тетовирању није необично велики, као што је извесно и то, да, ако је и велики, злочинци не морају бити само отупели у осетљивости да би га у опште могли издржати. Извесно је да су груби начини тетовирања сечењем и сажикањем скопчани с грдним болом и да нису неопасни, али као да је с много мање бола скопчана сада узета метода цртањем по кожи убодом fine игле и, по том, уношењем боја у та места. У осталом степен осетљивости бола у опште различан је код разних индивидуа, нарочито на разним местима тела. Тетовирање прсију много више боли него руку.

Узимало се да су тетовирања дошла из инстинктивне сујете и из потребе за разметањем, карактеристичне особине примитивног човека и природно злочиначких. Извесно је да је извођење разних шара на кожи обичај свих некултурних раса и да дивљаци страшно воле да бојама улепшавају тело своје, шарајући му кожу, и провлачећи комадиће костију кроз носну преграду, образ, комадиће дрвета кроз доњу усну, да у истом циљу продужују доњи крај уха, да турпијају зубе, да јаким стезањем преображавају поједине делове тела, ноге, лобању, али је у новије доба доказано, да тетовирања не чине само ради украса коже. Може се узети као доказано, да је првобитно тај обичај био религиозног и социјалног значаја у главном. Врше га често свештеници као обред с извесним церемонијама у извесној години живота. Неке извесне фигуре и цртежи важе као племенски знаци, као нека врста грба или емблема дотичног племена или родоначелника његова; друге опет имају улогу неке амајлије и узимају се за спасавање од многих болести. У Мароку и Алгиру сматрају се као лек противу реуматизма, невралгије, контузије и застарелих рана. Врло је вероватно, да су стари културни народи (Египћани, Асирци, Јелини и Римљани) знали за тај обичај шарања тела свога. Обичај овај као да је дошао у европске народе, а да се ту јако ширио доказ је то, што је хришћанска црква у средњем веку настала била свима силама да га угуши. А кад се све ово има на уму, онда, пошто тетовирање у европских народа у опште не може да се објасни атавизмом, устуком стању доисториских народа, дивљем човеку, ни тетовирања код злочинаца не могу имати такав значај. Баш нека би тај обичај био и јаче распрострањен у злочинаца него у осталих људи, не може се ипак схватити као атавизам, ако се неће да не узму у вид и оне нарочите друштвене и индивидуалне прилике злочиначког живота. Многи се тетовирају још за рана у младости и не слутећи шта то може значити, просто из подражавања, доколице и другима навођени на то; често се то чини из шале, некаква задовољства или религиозне биготерије. Злочинци се много пута тетовирају из сујете да им се диве и да на се пажњу обраћају, но махом узрок њихову тетовирању није каква одређена намера и нарочито смишљен циљ неки. Многи од осуђеника доцније се веома кају, што су, како сами кажу, ту бесмислицу са собом учинили, па се свим силама труде да каквим манипулацијама нестане тих шарања с тела им.

Да ли је садржина тетовирања код злочинаца, оно што злочинци тетовирају на себи тако што њима својствено, да се по томе даде закључити о карактеру тетовиранога. „Ако се стану детаљно проучавати разни симболи злочинцима омиљени, видеће се, вели *Ломброзо*, да се не само понављају извесне форме, него да из њих говори нешто карактеристично, што одаје плах, осветнички или очајни дух. Могло би се рећи, да злочинац урезује у своје властито месо слутњу судбине своје, предосећање краја свога. Други, чешићи знак духа или правца мисли злочиначких при томе је у скаредности цртежа или места на телу где се цртежи праве. Од 2480 тетовирања, 292 срамна су и саблажљива; код 140 злочинаца пет пута је место тето-

вирања на пенису. То је доказ не само бестидности него и неосетљивости тих лица, јер баш за то знана места на телу у болу су најосетљивија, због чега чак дивљаци, који своје тело фигурама покривају, и Бирманци, који тетовирају оне које на казну осуде, штеде та места“. Ко сам не познаје тетовирања код осуђеника и злочинаца, држи по овоме као сигурно да из њих на сав мах избија само освета, очајање или скаредност и бестидност. Но по моме мишљењу, вели наш аутор Бер, тако се не сме у опште мислити, такав није општи или укупни карактер злочиначких тетовирања, како га видимо тек у појединим приликама Ломброзом наведеним и како га видимо у факту, да педераста доиста невероватно цинички дају малати места на своме телу која се иначе брижљиво крију, полне делове и задњицу, гнусним сликама и знацима. Но такви случајеви увек су само изузеци, као што су и педераста међ злочинцима тек један мали делић. Бер износи, како је код немачких злочинаца у тетовирању врло често изражена груба природа, карактер фриволан, гадно похлапан, и како се махом не разликује од врста тетовирања код осталих људи, незлочинаца. У највише случајева ту вам је, вели он, емблем што од занатлиског алата. Мало је уписивања патриотске садржине, успомена из живота војничкога и ратничкога, а сразмерно доста их је из живота мрнарскога, пробисветског итд. Ако нећемо гледати на оно мало изузетака, у тетовирању код злочинаца немачких нема нечега што би у себи имало момената злочиначких. За то Бер и изриче као своје уверење, да у факту тетовирања код злочинаца нема ничег злочинцима специфичног у опште, онако исто као што и у факту где тетовирања не би било не треба рачунати на моралност и невиност човекову. Има много више тешких злочинаца без тетовирања, него с тетовирањем. Још мање је поуздано по врстама тетовирања судити о карактеру. При избору онога што ће се учртати игра улогу више случај, и воља онога који тетовира обично је пресуднија од воље тетовиранога.

Тетовирање, дакле, нема никакве узрочне везе с атавизмом а још мање с криминалношћу, јер у злочинаца је оно само услед особености погодаба њихова живота и њихових друштвених одношаја. Оно не може бити знак неког злочиначког чувства, до год је небројено ваљаних и честитих људи тетовираних, и, како *Joest* у нарочитом делу свом о томе каже, до год у Европи не изумре са свим она велика воља, чак и на измаку 19. столећа, свих слојева модернога друштва, од највиших па до најнижих, да „украшавају“ природу своју, па чак и да се тетовирају.

Ране на злочинцима. За неосетљивост злочинаца или знатно мање осећање бола износи се и тај факат, што на њима невероватно брзо пролазе ране и повреде, које би на другим људма биле најопасније или би и смрт донеле. Видимо неког разбојника, који лако преболи тешку повреду кичменог стуба, као и да се код по неких великих злочинаца лако излече тешке повреде на лобањи. Хоће се у томе да види једна врло карактеристична особина, од које долази она неболећивост и немање сажаљења у злочинаца, као и склоност њихова ка делима зверским, да се крве и туку. Ако неко, вели Бенедикт, кад му у каквом боју ребро пребију, осећа јаке болове, увек ће се од тада чувати сваке такве прилике; али ако и с тако пребијеним ребром може, рецимо, дрва да цепа, наравно да ће на повреду тела гледати као на ситне ствари, и онда неће их се ни клонити. Таки људи сматрају себе за привилеговане и презиру оне који су осетљивијег и нежнијег састава; сматрају да су они неки нижи створови и задовољство им је да их муче. И Ломброзо наводи примере невероватно тешких повреда, које су злочинци себи нанели чинећи злочин или покушавајући да побегну итд., па их чудесно лако преболели. „Неки мучки убица, вели он, радећи у заводу као задар, због неке пометње сува се с трећег спрата на земљу. Сваки мишљаше свршио је, кад он на једанпут уста смејући се, па могаде поново да се прихвати свога посла“. Али, питамо ми, да ли су ти случајеви правога чуда нешто што се по казним заводима сваки дан јавља? Па онда, да ли тако сличних случајева нема и код људи и са свим честитих? Ми допуштамо потпуно да стоје наведени факти, али их узимамо за оно што су, за нешто што само ретко бива, а не можемо их никако узети за неки нарочити атрибут злочинаца. Бер уз то тврди, да ја видео да људи, навикли на муке и тешке радове, носе са свим равнодушно

повреде на телу своје, и да им се оне срећно и брзо залекују, што иначе ретко бива, тако да је за чудо; то је нашао код занатлија, код људи свих редова; ништа више и ништа друго није нашао ни код злочинаца. И Лоран налази да је пераљивост злочинаца исто тако мало потврђена као и аналгезија. „Зар не видимо, пита он, да и у болницама има људи, који, после са свим тешких повреда и операција, необично брзо оздраве? А то нису никакви злочинци. Никако нисам видео да се у казненом заводу La Santé оперисани лече боље и брже него у болницама. Пословица вели: „неће гром у коприве“ и „на псу рана, на псу и зарасла“, на лепо — али пословица може и немати право“.

(Наставиће се).

ДИВЉАЧКИ ИНСТИНКТИ У ЧОВЕЧАНСТВУ

од Д-ра Шарла Летурноа.

(СВРШЕТАК)

Ово мекшање карактера кинеског није никако одлика расе; оно је задобивено. Оно је резултат установа, у многим чему тако мудрих, али којима је брига једино умно развиће а никакo јачање карактера, морални подвизи. Јапанци су пак на против сачували до данас примитивну енергију своје расе, Јапанци, који дугују Кинезима за своју цивилизацију. Код њих се заборав на неправду сматра као плашљивост; тамо је војничка храброст обична врлина.

Њихов обичај, да се сами убијају услед евентрације (испад црева, киле), који се још одржао у снази, мора се без сумње назвати лудилом; али је он зацело противан мекуштву народног карактера. Али код једног народа ништа није примитивније од суровости воље; без ње чак и знатно умно развиће не служи ничему. Да се прошире границе људског знања, често је потребно одобравати предрасуде свога доба, заборавити, презирати лични интерес; у кратко: да би се силно мислило, ваља тако исто и хтети.

Порицати или претеривати утицај установа, друштвене средине, на карактер једног човека или једне расе, подједнако је непаметно. Сваки се човек рађа са извесним наслеђеним моралним тековинама, и те ће тековине образовати основ његове природе целога му живота. Против ових инстинката, од предака добивених, васпитање није немоћно; али је његова моћ врло ограничена. Утицај друштвене средине минималан је на сваку индивидуу, али се она геометриском сразмером повећава кроз генерације. То је стални напор једне капље воде, која пада на гранитну стену и завршује тим, што је дуби и руши. Мале модификације мождане, произведене код сваке индивидуе услед атмосфере друштвене сабирају се, чинећи целину, и у датом времену могу извршити потпуну метаморфозу у карактеру једног народа или једне расе. Монгол је у Кини постао плашљив и сервилан, док је у Јапану очувао интегритет првобитне енергије.

Исти се утицаји опајају код разних група беле расе. Прави Хинду, браман, који је пореклом од старих емиграната из централне Азије, данас је умекшан, разнежен; у исто време, он се цивилизовао.

Код њега је ишчезао сваки траг дивљаштва његових предака. Код извесних будистичких Хиндуа човечанска су осећања отерана у крајност, као што је претерана љубав према животињама и оснивање нарочитих азила за њих. У исто је време снага карактера ослабила и стотине милиона Хиндуа погнули су главу пред једном шаком инглеских освојилаца. Да се у Индији нађе мало енергије, куражи, треба ићи према северним крајевима, тамо, где се још није утђо траг примитивног дивљаштва: код Сејика, никада незастрашених; код Рацпуга, пијаница, одатих љубави, свирепих али још чврстих.

По причању свију путника, морална дегенерација у Персији је доведена до крајности. Са најодвратнијим сервилизмом подноси становништво персијско најкаприциознији деспотизам; Персијанац је и лицемеран, и плашљив, и дивљачан. Само људи беле расе, још недодирнути цивилизацијом јевропском, а при том сачувавши напон, већим делом животињски, који је за време првобитно дао етничку супремацију нашим прецима, јесу племена кавкауска, које је царство руско имало толико муке да покори.

Код брђана, као и код Арапа, човечни осећаји гаје се религијом гостопримства, а крвнички инстинкт старога доба манифестује се страшћу за осветом; света дужност која се пренаша с оца на сина. Зна се да је више или мање тако исто и код афричких Арапа, који су дошли на исти ступањ или заостали на истом ступњу цивилизације.

Код народа названих индо-јевропских, данас најцивилизованијих, крвнички инстинкти животињски, ма да јако ублажени, појављују се на стотинну начина и буде се врло често. Нема сумње, старци се више не напуштају нити се једу, као што су радили Трачани у класично доба; па ипак се врше сваког дана дела дивљачка, с нечовечном хладноћом и код привидно најцивилизованијих народа. Као што је скоро доказао доктор Бордије, проучавајући лубање злочинаца, атавизам репродукује у савременој Јевропи читаву масу дивљака из каменога доба. Она се и сувише јасно појављује у великим кризама друштвеним, када нестане узда законских и особито онда, кад — у интересу више или мање добро схваћеном — јавни морал апелује на крвничке инстинкте против непријатеља спољашњег или унутрашњег.

У главном наша модерна човечност је много више на устима него на срцу. Она је у осталом доста сужена и облигатна је само за људе исте расе или још суженија, за људе исте земље. Кристофор Колумбо, који се сматра као тип племенитог јунаштва, није мислио, да чини што рђаво, организујући на Антилима лов на урођенике, којима је хранио своје ловачке псе, и ова је пракса од стране шпанских и француских војника трајала све до краја осамнаестог века. У колонији на Капу Холанђани су ишли у лов на Божесмење, па чак и на Хотентоте као на дивље животиње, а зна се и сувише добро каквим судивљачким начином Енглези истребили Тасмањане.

Може ли се пак рећи, да човек није направио никакав напредак у смислу добротворних, хуманитарних осећаја? Било би бесмислено тако што тврдити. У почетку се човек слабо разликује од виших сисара. Његови племенити осећаји беху слаби, нестални, лако потискивани инстинктима и егоистичким потребама. Али мало по мало, у колико се уклањало немило стискање од глади, егоизам је постајао мање дивљачан. У почетку је човек волио само своју децу, и за доста кратко време, на начин животињски. За тим је водио више или мање бригу о старцима, о немоћнима. Дуго се човечност простирала само на чланове фамилије и племена. Али је у модерно доба и код цивилизованих народа овладао човечност у многим погледу, изузимајући случај рата. Без сувише оптимизма, допуштено је веровати, да је човечним осећајима суђено да се и даље шире. Али се ова племенита страна моралног човека развила врло лагано у свести људској, почем се — и то изузетно — налазе трагови тога и код слабије развијених људских раса, које нам у овом погледу као и у многим другом представљају још данас поступне тековине, добивене вишим узорима човечанства. С тога не би било без интереса изучити, код разних раса људских, манифестације алтруистичких осећања, поступни прелаз од свести животињске ка свести човечјој.

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

I. Суђење по грађанским споровима

а., Тужба.

Суду општине каменичке

На јавној лицитацији купио сам ливаду Марка Петровића, звану под „Јабучјем“, која се граничи источно општинским имањем, званим „Кршевина“ а са осталих страна имањем Тихомира Спасића, овдашњег.

У ово купљено имање ни са које стране не могу ући, сем преко ливаде Тихомирове, куда је и Марко Петровић, док је у његовој државини било, улазио. Но Тихомир ми сада улаз не да и ја сам остао без службености, услед чега ми је купљено имање злоупотребљивао.

Да је се Марко за улаз у своју ливаду служио преко имања Тихомирова, потврдиће и оп. а и ови сведоци: Павле Лазић, Марко Исаковић и Никола Терзић, сви оvd. земљоделци

које молим да суд испита, и да Тихомира осуди, да ми је дужан дати пут за службеност.

Тужбе основ тражба службености пољске.

Доказ сведоци.

16 јула 1899 год.

Каменица.

Милан Лукић, земљод.

из Каменице.

Бр. 784. Завести тужбу у деловодни протокол, затим позвати парничаре и сведоке ради извиђаја и пресуђења овога спора.

16 јула 1899 год.

Каменица.

Председник суда.

б. Белешка.

Рађено у суду општине каменичке, 20 јула 1899 год.

Белешка по спору

Милана Лукића, земљод. оvd.

Противу

Тихомира Спасића, земљод. оvd.

Судили су:

Председник суда

Због пољске службености.

Кметови

Бележио писар.

На рочишту су обе парничне стране и сведоци.

На понуду суда нису се могли поравнати.

Прочитана је тужба и тужилац оста у свему при истој, молећи да суд испита његове сведоке на које се позвао, када ће се уверити у истинитост његових навода, даље наводи, да ако је у суду непознато стање ствари и положај места где је његово кућено имање, онда моли да се то све вештачки на лицу места извиди.

Тужени изјави: Доиста давао сам службеност бившег господара ливаде под „Јабучјем“ Марку Петровићу, но то сам чинио с тога што смо живели у пријатељству, а не зато што је он имао на ту службеност права. Сада пак новом сопственику то не допуштам и држим да ме у моме праву и уживању моје имовине не може нико узнемирати. Држи да према томе нема места ни испиту сведока ни вештачком увиђају. Тражи да се тужилац одбије од тражења и да му плати на име дангубе 10 динара.

Затим је суд а да би дошао до јаснијих опредељења, за правилну оцену и расправу овога спора

Решио

Да има места испиту сведока. Продужити извиђај парнице.

Испит сведока

I. Марко Петровић, земљоделац оvd. има 42 год., у свему способан за сведока на питање суда каза: Мој стриц као старешина кућни, пре 20 година ову ливаду купио је од оца туженог Тихомира Петра за његова живота. Од тога доба ми смо се увек служили за ову ливаду све до продаје исте преко имања Тихомирова и он нам то није забрањивао. Када би се службеност та укратила онда је онемогућен улаз у исту, јер се са ни једне друге стране ући не може. На ово ћу се заклет. Дангубе не тражим.

II. Павле Лазић, земљоделац оvd. има 72 године, каза: Од када ја памтим, у ову ливаду под „Јабучијем“ улазило је се преко имања Спасића, а знам и када ју је пок. Ранко Петровић купио од Петра, оца туженог и после те куповине увек је пут водио преко имања Спасића. Заклећу се. Дангубе тражим 2 динара.

III. Марко Исаковић, земљоделац оvd. има 62 године, у свему способан каза у свему као и сведок Павле. Заклеће се. Дангубе тражи 2 динара.

IV. Никола Терзић, земљоделац оvd. има 58 година, способан у свему, каза: онако као и горња два сведока. Дангубе тражи 3 динара.

Тужилац оста при своме тражењу, јер је испитаним сведоцима своје право доказао.

Тужилац оста при својој датој речи, да не допушта службеност преко његова имања, јер не стоји у истини да се у купљену ливаду не може са друге стране ући, него баш преко његова имања. Што је он ту службеност давао Марку и његовим укућанима то још није признато право за сваког, но прост пријатељски однос између њихових кућа.

Затим је суд нашао, да је ради правилног извиђаја и пресуђења овога спора, нужно да се суд путем извиђаја на лицу места увери о стању ствари и зато је на основу § 247 тач. 1. грађ. закона

Решио

Да се ово рочиште одгоди и учини вештачки извиђај, Позвати парничаре, да изаберу вештаке по пропису § 248 грађ. судског поступка, затим исте заклет и изаћи на лице места ради извиђаја. Вештачењу — извиђају присуствоваће обе парничне стране а извиђајем ће руководити кмет Ник. Тадић и писар Л. Петровић. По свршеном извиђају поднеће извештај суду када ће се донети пресуда по овоме спору.

20 јула 1899 год.

Каменица.

Писар.

Председник суда.

Кметови.

Одмах позвати парничари да одреде вештаке сходно § 248 грађ. поступка. Тужилац изјави да бира Милосава Гагића, земљоделца а њему за заменика Петра Ристића зем. оvd.

Милан Лукић.

Тужени изабра од своје стране Настаса Алексића а њему за заменика Ристу Николића оvd. зем.

Тихомир Спасић.

Оверава

Кмет.

Дозвани Милосав Гагић и Настас Алексић позвани да изаберу трећег; они изабраше Милана Сокића а њему за заменика Николу Протића.

Милосав Гагић.

Настас Алексић.

Овако изабрани вештаци заклет су сходно § 259 грађ. суд. поступка.

Оверава

Кмет.

Рађено 24 јуна 1899 год. у Каменици.

г., Вештачки увиђај

по спору

Милана Лукића, земљоделца оvd.

противу

Тихомира Спасића, зем. оvd.

Вештачили

Милан Сокић

Милосав Гагић

Настас Алексић.

Због пољске службености.

Руководили вештачењем:

Писар

Л. Петровић.

Кмет

Ник. Тадић.

Када смо изашли на лице оспореног предмета, тј. на ливаду звану под „Јабучјем“, дошли смо и исту преко имања Тихомира Спасића. Тада смо се уверили да је ливада под „Јабучјем“ опкољена са свију страна имањем Тихомировим и да се само источно граничи општинским имањем званом „Кршевина“ са ове стране улаз је немогућ и врло тежак и за пешака а са колима се отуда ући не може. Ми смо мишљења да се тужиоцу мора дозволити пут преко ливаде Тихомирове, која се сучељава са ливадам под „Јабучијем“. Иначе тужилац ово имање не може уживати. Дијурну по 5 динара примили смо. Потпис вештака.

Оверава

Писар

Кмет.

Судски разлози:

Испитом испитаних сведока, доказано је то, да је службеност за имање тужиочево постојала пре продаје истог, преко имања туженог. Вештачким увиђајем утврђено је то, да тужилац са друге стране, у ово своје имање, не може ући. Па како свако добро тражи и употребљивост истог, која се ни у ком случају не може спречити, и како по самој суштини имања и положају истог, ово тражи службеност са имања туженог Тихомира, то му се иста има од њега и досудити. Зато суд општине каменичке као надлежан — § 6 и 13 грађ. пост. и § 335 и 341 грађ. закона

Пресуђује

Да је Тужени Тихомир Спасић дужан дати тужиоцу пут преко своје ливаде за службеност и улаз у ливаду под „Јабучјем“.

Тужени као крива страна, да накнади тужиоцу положене дијурне за вештаке 15 динара, таксе суду 5-50 динара и на име спорних трошкова пет динара, а тако и испитаним сведоцима Павлу, Марку и Николи по два динара дангубе.

Пресуда саопштена парничарима одмах.

Од суда општине каменичке, 24 јула 1899 год. Бр. 840. у Каменици.

Писар.

Преседник суда
Кметови.

НВ. *Заведи белешку и пресуђење у протокол суђења.*

Одговори уредништва

На задатак положен у 31 бр. нашег листа правилно су одговорили још и ови општ. писари:

Павле Јов. Батавечић, писар општ. грбичке
Јанићије Николић, рачуновођа општ. власотиначке
Миладин А. Пандуровић, писар општ. ноћајске
Никола Ђорђевић, писар општ. в. градишке
Живојин А. Шобић, писар општ. липолишке
Милун В. Стамболић, писар општ. брезовске, и
Јеврем М. Живановић писар општ. јеловичке.

Њихова имена нису стављена раније с тога што су задоцнили са својим пошиљкама. Молимо све општ. писаре, да се увек старају, како ће им одговори стићи за идући број.

НАЈТЕЖА ОСУДА

(СВРШЕТАК)

Једне ноћи око зимњег светог Николе отиде Вићан у К... и кад пође вели да ће тамо ноћити. Кад те исте ноћи у неко доба протутња коњаник поред моје куће и оде тамо на ту страну идући Вићановој кући. Мене нешто тек ледну у срце и обузе ме нека слутња, јер одма' помислим, а и сам не знам што да помислим, кажем ти, не гледао сунца ако те слагао, одма' ми тек нешто сену кроз главу: „Ноћас ће Вићан убити Јелу“.... Брзо се обучем и потрчим његовој кући.

— Задуван онако од трчања зауставим се пред његовом капијом, да мало повратим душу. Ослушнем, да чујем шта, а они пси се на врага окупали из целе мале, па надали лавез да не можеш ништа у бога чути. Хтедох ући у двориште, ал' опет помислим: „куда ћу ноћас, кад је можда баш све у реду, па би, знаш, могло изгледати рђаво, шта ја тражим ноћу по туђим кућама. За један часак престадоше лајати пси и до мене допре дечија писка. Испрва ми се учини неверица, али послушам боље и баш лепо чујем дечије гласове и познам глас оне најстарије девојчице, где кука за мајком. Прескочим преко врњика на потечи унутра. И врата од 'одника и врата од собе беху отворена. У кући мрачно и само што се по мало назире од слабе месечине што просијава кроз прозоре. Ноћ тиха, а славуји певају у лугу иза куће, као да није ништа ни било од онога што се у кући десило те ноћи. Упаднем у собу кад тамо имам шта видети. Према слабој месечини једва се назире Јелино тело, где лежи на поду. Из друге собе која је одмах до те и на којој су врата затворена допире страховита писка престрављене деце. Такве писке никада нећу више чути. Помислим да је и њих несрећник напао и протрчим мимо Јелино тело, па јурнем тамо оној соби, повучем за кваку, ал' закључана врата. Избијем шип и врата се отворише, а деца са још јачом писком и кукњавом јурнуше поред мене па потрчаше мајци и попадаше као тичићи по њеном телу. Једва сам одвојно децу од ње, узмем је дрмати, викати, аја, не одзива се. Узмем је за руке и подигнем је мало од патоса. Руке млитаве, а ладне као лед, а глава клону земљи. Видех да је мртва.

— Еј кукавице, шта дочека — изговорим кроз зубе, чини ми се, за себе, а деца још јаче писнуше, јер се као и беху примирила, док сам је ја претурао и звао, па опет попадаше по њеном телу и узеше је љубити по лицу, коси и грудима. Обузе ме некако и стра и туга. Најгоре ми бејаше због деце, јер помишљах да позовем још кога и да се договоримо шта ћемо, ал' не знадо' како да оставим децу.

Изиђем опет у двориште. Месечина још лепша, а славуји певају у шуми као и мало час. Овце се прибиле уз један крај тора па мирно преживају и по кад-кад зазвони звоно на овну.

Глас ми дечији нагна сузе на очи, јер се сећам како је она за њих кукавица једино и живела.

— Еј, шта учини несрећник, земља му кости изметала, у једном часу. Па што бар не помисли на ову децу, ако ништа друго. — Мислим у себи и пођем онде до првог суседа, да позовем њега и његову жену, да се нађемо бар оној дечици на невољи.

— И дан дањи ми чудо, откуд ми се онако предказа, да ће је убити, те ми то паде на ум чим онај коњаник пројури поред моје куће, — рече још механџија после краћег ћутања.

— Па шта је било даље? — упитам.

— Шта је било?... Зна цело село да је Вићан удавио жену, па опет ништа....

— Како ништа?...

— Тако... Брат Јелин терао тужбом Вићана и позове за сведоке без мало пола села. Па и девојчица Вићанова прича све како је било: како их отац закључао у соби и како је био пијан, и како их тукао и претио да не смеју писнути о свему шта је било, а он опет сео на коња, па одјурио натраг у град. Сутра дан ми већ сарањујемо мртваца, а он дође, па као божем поче кукати, чупати косу и грувати се у прса.

Кад смо као сведоци пошли на суђење, договоримо се нас неколико како ћемо сведочити.

— Па како сте сведочили?.

— Казали да ми не знамо ништа о томе!...

— А што болан тако, кад знате?..

— Е што, што?... Тако је морало да буде. Знамо сви то јесте, али кад сведочимо против Вићана, онда би и њега отерали на робију и за кочић, те би деца, ем осташе без мајке остала и без оца, па шта би с њима било. Тако смо ми мислили, да ће се он тргнути, те бар да гледа ону дечицу да не пропадне и она. А ако је до казне, рачунали смо, да то није ништа ако се испод суда извуче, јер Бог је то видео, а од божије казне нико га неће спасти. Ту не могу ништа сведоци помоћи!... —

Механџија се замисли и уздахну.

— Па заклесте се?..

— Заклесмо се како ништа не знамо. Ту није грехота. Бог ће опростити, јер зна, да смо то урадили да спасемо ону дечицу, да не страдају и она кад би њега стрељали.

— И суд га пустио?..

Пустио пошто није било доказа, али боље би било за њега, да су га одма' оног дана стрељали.

— Како боље?.

— Тако, што се он после пропи, па сваки дан не зна ништа за себе, већ иде као луд и шкрипи зубима у пићу, ломи чашу зубима и једнако плаче.

Истерасмо га из кметова и после изберу мене. Нико се с њим више није хтео поздравити на улици, а и који би се поздравио, то све некако преко рамена, ладно. Децу његову узе себи његов брат, а он остаде сам у кући као пусто дрво у планини. Све поћу кука, причају комшије, а некад узме те пева, па све трешти кућа, па тек од један пут од песме пређе у кукање, или у плач. Сви смо мислили да је полудео. Тако је трајало то, бога ми, неколико месеци, док се одједном поче опет појављивати у његовој кући она несрећна девојчура, које беше од пре негде нестало, те нико не знађаше ништа о њој. Мислили смо да се поплашила, те побегла, да суд не би и њу осудио због Јелиног убиства.

— Па је ли још она код њега?... прекинем му причање.

— Венчао се он доцније с њом, па живео три четири године и онда је једног дана испребијао на мртво име и одјурио од куће. Умрла је она већ пре неколико година.

— Изгледало је у једно време, да се Вићан поврагио и опоравио, ал' се после опет окрете на зло, те поче пити све више и више. Много га је тиштало што сви зазиру и некако избегавају и да се сретну с њиме.

Један пут, сећам се, седео је пијан баш за тим столом овде пред механом па ме онако пијан погледа и упита

— А што не дођеш мени, мојој кући?

— Не могу, реко' му ја више опором

Он заплакао као мало дете и поче викати:

— Право имате, нико нека ми не дође и моја деца беже од мене....

— Зар су бежала његова деца од њега?.. упитам љубопитљив механицију

— Како да нису. Отишао он једном његовом брату да види децу, а деца чим га спазе ударе у писку па побегну као од чуме. То га је много болело. Чим се опије, а он шкрипи зубима, луна рукама по столу, сече ножем руке и виче као у лудилу:

— Бежите децо, бежите од мене даље, даље. Мрзите ме, мрзите свињу оваку.

— Шта му је сад с децом?

— Они мали су у скоро помрли, а она најстарија се удала па је ту пре две године умрла на порођају. Али док је год била жива није хтела оца погледати. Шта није он радио да се удобри, ал' га она није могла очима гледати. Чим га види како корача њој онако пијан посрћући, а она сва задрхти и утекне, да се не сретне с њим. Онда се једном сусретоше на путу, па онда окрете кроз виву, чим њега угледа.

— Цале, Цале (тако је звао малом док беше, кад јој тепа) стани твој те оца зове — виче он за њом пијан докле год већ не промукне.

— И куда ћеш гору осуду — продужи механиција — куда ћеш горе, него кад његово рођено дете бежи од њега, а камо ли други свет. Имање испродава, деца после и помреше, па се тако ископа цела кућа, а он сам остаде, да га још толико година гризе савест.

— Па шта сад чини?..

— Ништа, ето баги тера ту злоневољну кљусад, али ће му и она полисати, како их по три дана не гледа. Подрпан је, поцепан, обосио, мастан, мучан, сав рањав од неког јада, у лицу модар, а очи му кржаве и избечене као у вампира. Кад иде клецка, па му се тресе и глава и дрхте руке од пића. Иде тако по селу. па му опет даду ракије те није овде мало онде мало док се напије, па после онако пијан врља по гробљу док се не сване или га често нађемо на гробљу где спава.

— Па шта тамо чини кад оде?

— Кука по сву ноћ и вуче се од једног гроба до другог. Час виче жену, час децу. Легне на женин гроб, па је зове по имену, плаче и луна главом о плочу. Сва му глава изразбијана, све чворуге по њој. Гледао сам га ноћу једанпут тако на гробљу и слушао кад нариче и зове жену по имену, па се сажалим на њега несрећника.

— Жена се не одзива. Ко ће се одазвати на мртву гробљу. Ноћ, не види се прст пред оком и само мараме и пешкири на крстачама лепршају и ветар уји кроз грање и носи суво лишће што је под јесен опало. Глас му дошао некако чудан, као да и он у гробу виче, а грца од суза. Он узме кукати па за срце уједа како набраја, кажем ти да оплаче човек. Стане лупати о плочу главом па посрћући иде после па пада по дечијим гробовима и зове децу свако по имену. Опет се, разуме се нико не одазива и само ветар хуји кроз голо грање у шуми, а лепршају мараме на крстачама, а он грца од плача и луна главом по оним ладним плочама, а по некад изговори:

— Прими Цале оцу, прими чедо моје, не бежи од мене!

1899. Београд.

Херолд.

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

с руског Јефта Угричић

23

— Али можда му нису таман! примети Настасија.

— Нису таман? А шта је ово? и он извади из џепа стару, окорелу, сву облепљену засушеним блатом, исцепану Раскољниковљевоу ципелу; с овим сам ишао, па су ми по томе чудовишту и изнашли праву величину. Сав је посао савесно свршен. А што се тиче рубља ту сам се споразумео са газдарицом. Ево прво три кошуље, платнене, али с помодним горњим деловима... И тако, дакле: осамдесет копејака качкет, две рубље двадесет и пет остало одело, чини три рубље и пет копејака: рубља и педесет ципеле — зато што су још врло добре, — чини четири рубље педесет и пет копејака, и пет ру-

баља све рубље, — ђутуре смо се погодили, — свега равно девет рубаља педесет и пет копејака. Четрдесет и пет копејака преостало је у бакру, ево их, изволте их узети, — и на тај начин, Рођо, снабдевен си сада целим костимом, јер твој горњи капут, по моме мишљењу, не само што може још да служи, него, шта више, има изглед особите отмености: ето шта значи, кад се код Шармера поручи! Што се тиче чарапа и осталих ситница, то остављам теби самоме; остаје нам још у новцу двадесет и пет рубаља, а за Пашењку и за плаћање стана не брини се ништа; ја сам говорио: кредит неограничен. А сад, брате, допусти, да ти рубље променимо, болест је, сигурно, сада и остала само у кошуљи...

— Остави! Нећу! бранио се Раскољников, који је с неколико година слушао усиљено шаљиву беседу Разумихинову о куповању одела...

— То је, брате, немогуће; зашто сам ја, онда, цела обућу! наваљивао је Разумихин. — Настасијце, не стидите се, него помозите, — ето овако! и не гледећи на противљење Раскољниковљево, он му је ипак променио рубље. Овај се завали на узглавље и за два три минута не проговори ни речи.

»Е, баш ме дуго муче!« мислио је. — Од каквога је новца све ово купљено? упита најзад, гледајући у зид.

— Од каквог новца? Ето га сад! Па од твога рођенога. Данас је долазио послужитељ, од Вахрушкина, послала мамица; зар си и то заборавио?

— Сад се сећам... рече Раскољников, после дуге и туробне замишљености.

Разумихин се намргоди и стаде га узнемирено гледати.

У то се отворише врата и уђе висок и снажан човек, који по изгледу као да је већ био у неколико познат Раскољникову.

— Зосимов! Једва једанпут! узвикну Разумихин, обрадовавши се.

IV.

Зосимов је био висок и дебео човек, са поднадувеним и безбојно бледим, глатко избријаним лицем, са отворено плавом, правом косом, с наочарима и са великим златним прстеном на гојном прсту, који је од дебљине изгледао као надувен. Било му је двадесет и седам година. Одевен је био у широк, кицошки, лак горњи капут, и у отворене летње панталоне, и у опште све је на њему било широко, кицошки и потпуно ново: рубље беспрекорно, а ланац на сахагу потежи. Понашање му је било тромо, покрети некако млитави и у исто време измајсторисано неусиљени; а претензије, у осталом силом прикриване, провиривале су сваки час. Сви његови познаници налазили су, да је он човек неспретан, али су говорили, да свој посао зна.

— Ја сам, брате, двапут теби свраћао... Видиш, осветио се! викну Разумихин.

— Видим, видим; ну, дакле, како се сада осећамо, а? обрати се Зосимов Раскољникову, загледајући га пажљиво и седајући на диван поред његових ногу, где се одмах, у колико је то било могуће, и извали.

— Још је једнако ђудљив, продужи Разумихин, — мало пре смо му мењали рубље, па само што се није заплакао.

— Сасвим природно; могли сте га пресвући и доцније, ако сам није тражио... Пулс је диван. Глава још једнако по мало боли, а?

— Ја сам здрав, потпуно сам здрав! рече Раскољников одлучно и узбуђено, придигнувши се напрасно на дивану и севнувши очима, али одмах опет паде на јастуке и окрете се зиду.

Зосимов га је пажљиво посматрао.

— Врло добро... све као што треба, лено изусту овај. — Да ли је што год јео?

Испричали су му и питали, шта му могу дати.

— Па... све му се може дати... Чорбе, чаја... Печурака и краставаца, разуме се, не треба му давати, па и говеђина није потребна, и... ну, та нашта ту ваздан говорити!... — Он се погледа са Разумихином. — Медецину нека остави, све нек се остави; а сутра ћу видети... Могао бих, до душе, и данас... али, нека...

— Сутра на вече ћу га извести да шета! одлучи Разумихин: — у Јусуповљев Врт, а после ћемо ићи у »Кристалну Палату.«

— Сутра га ја још не бих дирао, а у осталом... нешто мало... али, то ћемо већ видети.

— Е то је којешта, а ја баш данас дајем весеље, два корака одавде; па би и он могао. Па макар на дивану леш-карио међу нама! Ти ћеш доћи? окрете се Разумихин на једанпут Зосимову; — гледај да не заборавиш, обећао си.

— Па добро, можда мало доцније. Шта ће тамо бити?

— Та ништа, чаја, ракије, харинге. Послужиће се и пи-рогом; скупиће се само знанци.

— А који то?

— Па сви из овога краја и готово сви нови, Бога ми, осим старога стрица, па и он је нов: тек је јуче дошао у Петроград неким својим пословима; у пет година се једанпут видимо.

— Какав ти је то стриц?

— Та сав је свој живот провео као окружни поштар... добија неку малу пензију, шесет и пет му је година, не вреди ни говорити... У осталом ја га волим. Доћи ће и Порфирије Семјонович, овдашњи истражни судија... добар правник. Али ти га, у осталом, познајеш...

— Он ти је такође некакав рођак?

— Некакав сасвим далеки; а што се мрштиш? Ти можда нећеш ни доћи зато, што сте се једном нешто завадили?

— Ах, брига је мени за њега...

— У толико боље. Па, онда, још — ђаци, учитељ, један чиновник, један музикант, официр, Замјетов...

— Молим те, кажи ми, шта може бити заједничкога између тебе, или, рецимо, њега, — Зосимов показа главом на Раскољникова, — и тамо некаког Замјетова?

— Ах, и ви надуте мргоде! Принципи!... и сав си на принципима, као на пружинама: не смеш ни да се мрднеш по својој вољи; а по моме мишљењу, још човек добар, — ето ти и принципа, и ништа друго нећу да знам. Замјетов је кра-сан човек.

— И ручице своје згрева.*)

— Па добро, и руке згрева, и шта се то нас тиче? Па шта је с тим, ако згрева! викну на једанпут Разумихин, раздраживши се некако неприродно: — Зар сам ја теби хвалио код њега то што руке згрева? Ја сам казао, да је он на свој начин добар! А кад би се гледало са сваке стране — да ли би онда остало много добрих људи? Та ја сам уверен, да би за мене онда, са целом утробом, дали свега једну печену главицу лука, па и то, ако би ти ишао као приде!...

— То је мало; ја ћу за тебе дати две...

— А ја за тебе само једну! Шали се ти још! Замјетов је још деран, кога ћу ја већ дотерати, зато га треба привла-чити, а не одбијати. Ти нећеш поправити човека тиме, што ћеш га од себе одбити, у толико мање дерана. Са дераном треба бити двоструко пажљивији. Ах ви, глупани прогресивни, ништа не разумете! Човека не цените, те и себе вређате... А ако хоћеш да знаш, између нас се, ето, и заједнички један посао излегао.

— Баш бих волео знати.

— Па тиче се сликара, управо фарбара... Ми ћемо га већ извући! У осталом, сад и нема више опасности. Ствар је сада сасвим, сасвим очигледна! Ми треба само да је подстичемо.

— Какав вам је то сад опет фарбар?

— Шта, зар ти нисам причао? Није могуће? Ах, имаш право, причао сам ти само почетак... дакле, о убиству бабе зајмодавке, чиновниковице... е, па ту се сад и фарбар умешао...

— Та о томе сам убиству и пре твога причања слушао, и та ме ствар шта-више и занима... у неколико... из једног разлога... и у новинама сам читао! А сад...

— И Лизавету су убили! лупну на једаред Настасија, обраћајући се Раскољникову. — Она је за све време остала у соби, згурила се уз врата и слушала.

— Лизавету? промрмља Раскољников веома слабим гласом.

— Па Лизавету, трговкињу, зар не знаш? Долазила је она и овамо. Та и теби је кошуљу поправљала.

Раскољников се окренуо зиду, где је на прљавим жути-тапетима са белим цветићима изабрао један нескладан, бео цветак, с некаквим мрким цртицама, и поче разгледати, ко-лико је на њему листића, каквих има на листићу зубаца и ко-лико цртица? Осећао је, како су му и руке и ноге обамрле,

као да нису његове, али није ни покушао да се мрдне и упорно је гледао на цветак.

— Па, дакле, шта је са фарбарем? — с неким нарочитим незадовољством прекиде Зосимов брбљање Настасијно. Ова уз-дахну и заћута.

— Та и њега су огласили за убилца! ватрено је проду-жавао Разумихин.

— Има ли бар каквих доказа?

— Какви докази, до ђавола! У осталом, баш је по до-казу и осумњичен, само што тај доказ и није доказ, ето шта треба доказати! То је исто тако, као што су спочетка дохва-тили и осумњичили ону двојицу, како се оно зваху... Коха и Пестрјахова. Пи! Како се све то глупо ради, чисто да се чо-век згади! Пестрјаков ће, можда, данас свратити до мене... Збиља, Рођо, ти ту комедију већ знаш, десила се још пре твоје болести, баш у очи оног дана, кад си пао у несвест у полицији, кад су тамо о томе причали...

Зосимов радознано погледа Раскољникова; овај се не мрдну.

— Знаш ли ти шта, Разумихине? Гледам те само: како си се ти то брижно заузео за ту ствар, примети Зосимов.

— Па ако, ипак ћемо га извући! викну Разумихин, луп-нувши песницом о сто. — Ама шта ту човека највише љути? Та није то, што лажу; лагање се још увек може опростити; лаж је ствар пријатна, јер води истини. Али је досадно, што лажу, па још својој рођеној лажи слепо верују. Ја Порфирија ценим, али... Та ево шта их је, на пример, на самом почетку збунило! Врата су била затворена, а кад су дошли с кућним надзорником — отворена: дакле, значи, да су је Кох и Пестр-јаков и убили! Ето каква им је логика.

— Та не жести се; само су их притворили; морало је тако бити... Видиш, ја се сећам тога Коха; како је изишло, он је куповао од бабе пропале заложене ствари? А?

— Јесте, неваљалац је то! Он откупљује и менице. Чо-век од заната. Та ђаво да га носи! Ама разумели ти, шта мене љути? Мене љути њихова отрпана, простачка, будала-ста рутина... А овде, у самој овој ствари, могао би се, открити читав нов пут. Само по чисто психолошким датима могло би се показати, како треба у истини ићи за правим трагом. „Ми имамо, веле, факта! „Ама не састоји се све у фактима; нај-мање половина посла је у томе, како се умеш наћи са фактима!

— А умеш ли се ти наћи с фактима?

— Да, али зар је могуће ћутати, кад осећаш, кад са свим добро осећаш, да би могао послу помоћи, кад би... Е-ех!... Је ли ти та ствар тачно позната?

— Та ја једнако чекам на тога фарбара.

— А, право! Е, па чуј цео догађај: управо трећег дана по убиству, јутром, кад су се они тамо још мучили са Кохом и Пестрјаковом, — ма да су ови сваки свој корак доказали; све је било јасно као дан! — појави се на једанпут сасвим неочекивани факт. Некакав сељак Душкин, газда од пивнице, која се налази баш преко пута оне куће, долази у полицију и доноси златарску кутијцу са златним минђушама и прича читаву историју: „Прекјуче, после осам сахати у вече, дотр-чао је к мени“, — дан и сахат! разумеш ли? — „фарбарски раденик, који је и дотле чешиће преко дан свраћао мени, пме-ном Николај, и донесе ми ево ову кутијцу са златним мин-ђушицама и с драгим каменчићима, и молио је, да их узмем у залог за две рубље, а на моје питање: откуда му? — од-говори, да их је нашао на тротоару. Више га о томе нисам ни распитивао“, — тако вели Душкин, „него му изнео бан-чицу“ — то јест рубљу, — „јер сам мислио, ако не заложу мени, заложити другоме, па све једно — пониће он то, те боље да ствар остане код мене: а објави ли се што, или ако се само чује, одмах ће се пријавити“. — Па дабоме, да прича све којешта, лаже као пас, јер ја тога Душкина познајем, он и сам даје новац на залого, и крадене ствари скрива, а ствар, која вреди тридесет рубаља, није он зато од Николаја смогао, да би „пријавио“. Он је то учинио просто из страха. Али, до ђавола, слушај даље: — „А тога сељака, Николаја Демењева, продужио је Душкин, знам још из малена, ми смо из исте гу-берније и округа Зарајског, јер смо обојца Рјазанци. А Ми-колај и ако није баш права пијаница, ипак пије, а нама је било познато, да он у тој истој кући ради, фарба, заједно са Митријем, а са Митријем је он и земљак. Кад је примио бан-

*) Има, као чиновник, недопуштене дохотке. Прима мито и т. д. Пр.

чицу, он је одмах разменио, испи две чашнице једну за другом, узе остатак новца и оде, а Митрија нисам у то време видео с њим. А сутрадан смо чули, да су Аљону Ивановну и њену сестрицу Лизавету Ивановну убили сикиром, а ми смо их познавали, и ја сам одмах посумњао због оних минђуша, — јер нам је било познато, да је покојница давала новац на залог. Одем ја њима кући и станем пажљиво истраживати, да се нико не сети, и прво и прво запитам: је ли ту Миколај? И Митреј ми рече, да Миколај лумпује, дошао је кући у зору, пијан, код куће је остао највише десет минута и опет отишао, а Митреј га после тога није видео и посао сам довршује.

(Наставиће се).

УХВАЋЕН

Душан Поповић, шлосер, о коме смо у прошлом броју јавили да га тражи начелство округа нишког, ухваћен је 17. тек. мес. у Београду и спроведен поменутом начелству. Душана је пронашао и ухватио **Видак Мирковић**, каплар жандармеријски на служби при Управи града Београда.

П О Т Е Р А.

Јован П. Ђржан из Дубоке, окр. пожаревачког, осуђеник београдског казненог завода под Бр. 3927, побегао је 23.

овог мес. из Беле Реке где је био на раду. Јован је осуђен на 3 године робије у лакој окову зато: 1., што је новембра пр. год. у друштву са још једним извршио крађу Јовану Ст. Мокуљевићу, из Дубоке, 2., што је 4. децембра 1898. г. у друштву са још тројицом другова — лопова, украо 25 брва оваца Петру Радуљераху из Дубоке; и 3., што је 6. истог месеца и године у друштву са још једним, украо две трике с медом Петру Петровићу из истог села.

Наређује се потера за одбеглим Јованом; нађеног ваља стражарно спровести Управи београдског казненог завода или Управи гр. Београда с позивом на Број 20763. Одбеглом је осуђенику 22 године.

Милан Павловић, бив. слуга Косте Ђорђевића, трг. из Крушевца, ноћу између 15—16 тек. покрао је свога газду и побегао. Он има 18 год., средњег је стаса, плав је у опште. Начелство окр. крушевачког актом Бр. 12413. моли све полицијске власти, да Милана живо потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Он се може спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 20629.

Мити Александрову из Александрова, окр. топличког, ноћу између 19—20 т. м. непознати лопови украли суд два коња, оба длаке доратасте и стари по 13 год. Наређује се тражење за крадљивцима и покрађом. Пронађене треба стражарно спровести нач. окр. топличког с позивом на Бр. 7014, или Управи гр. Београда на Бр. 20457.

Танасије — Таса Стојановић, бив. дијурниста министарства финансије, решењем кварта палилул. Управе гр. Београда Бр. 7220, стављен је под кривичну истрагу и у притвор због фалсификата. Не зна се, где се Таса сада налази, па с тога Управа града Београда моли све полиц. власти, да га живо потраже и у случају проналаска њој стражарно спроведу с позивом на акт Бр. 20609.

Милан Гајић, бив. калфа, код Страшмира Миливојевића, кројача у Крагујевцу, ноћу између 15 и 16. овог месеца покрао је свога газду и побегао.

Он је родом, из села Милојковца среза третеничког, има 17. година, средњег је стаса, смеђ у опште. Наређује се тражење, пронађеног треба спровести стражарно начелству округа крагујевачког, с позивом на Бр. 12414, или Управи града Београда с позивом на Бр. 20840.

Т Р А Ж Е С Е.

Војина, сина **Сибина Милојевића**, земљоделца из села Поточца, округа моравског тражи јагодински првостепени суд актом Бр. 11318. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом суду или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 20075.

Илија, син Радована Јовичића из села Стубла, среза и округа ваљевског, редов IV. чете XVII. батаљона V. пука, побегао је из своје команде 16. маја ове године и одметнуо се испод земаљских закона у намери да чини зла дела. Илија је у друштву са још два непозната зликовца извршио разбојништво над Милицом, удовом Јакова Михаиловића из Стубла и над Јевремом Бранковићем из Пакаља, ноћу између 4. и 5. овог месеца. Илија има 22 год., 158 см. висок, у опште смеђ, очију граорастих, бркова малих. Носи чакшире, копран и гуњ, шајкачу и опанке. — На основу чл. 2. Закона о хватању и утамањивању хајдука, начелство окр. ваљевског актом од 16. ов. мес. Бр. 8293., позива поменутог Илију, да се у року од петнаест дана од дана кад је овај оглас изашао у „Српским Новинама“, (19. августа тек. год.) пријави најближој државној полицијској власти. Ако то не учини, биће по истеку овог рока оглашен за хајдука.

Анеу, удову **Јована Величковића**, бив. надничара из Београда тражи старатељски судија првост. суд за град Београд актом Бр. 16778. Пронађену треба упутити пом. судији.

Обрена Стојановића и **Симу Вађанина** бив. служитеље среза мачванског, и **Владимира Лазића** бив. жандарма при канцеларији истог среза, тражи шабачки првостепени суд актом бр. 20.220, да му предстану 30 августа тг. кога је дана претрес по кривци Милована Осећанског, Алексе Драмића и осталих из Богатића, по њиховим тужбама због противстајања власти.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА.

Риста Провијало, слуга, родом из села Добромани у Босни, поданик аустро-угарски, 24 тек мџа прогнат је на свагда у Аустро-Угарску по наредби комесара топчидерске полиције од 14 тек мџа Бр. 1038. Истом пресудом он је, поред казне прогонства, био осуђен и на десет дана затвора што се вратио из прогонства на које је, пресудом истога комесара од 25 јула тек. год. био осуђен. И сада, приликом протеривања, Риста је изјавио, да ће се у најкраћем року по што по то опет вратити у Србију. Да не би тога било, ми му, ево, износимо слику*) и молимо све полиц. власти, да обрате најстрожију пажњу на Ристу и покушај његовог преласка у Србију. Узгред напомињемо, да је Риста, опасан склон на сва казнена дела јер је једном приликом покушао да изврши и једно разбојништво у Београду. Он има 20 год., високог је раста, крупан, добро развијен, у лицу је плав.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Још само за десет дана, примићемо I. Полцијца, са календаром за 1898. год, с тога сви они који још обрачуи нису послали уреднику, нека врате нерастурене књиге до горњег рока; после овога књиге се ни у ком случају неће натраг примити.

Нашим читаоцима, који немају прилике да виде зграду у којој Преки Суд суди оптуженима по делу велеиздаје и атентата, доносимо у овоме броју на првој страни две слике унутрашњег изгледа исте зграде. У идућем броју пак, донећемо још једну слику, из које ће се видети место где је зграда подигнута и њен спољни изглед.

*) Због сувишног материјала, слика је остала за идући број.